

Sisejulgeolekufondi ning Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi rakenduskavade muudatuste keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhindang

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 48 lõike 1 kohaselt on Siseministeerium Sisejulgeolekufondi (edaspidi *ISF*) ning Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (edaspidi *AMIF*) korraldusasutus ning vastutab rakenduskavade elluviimise eest. ISFi ja AMIFI rakenduskavad moodustavad strateegilise raamistiku, mis on aluseks ISFi ja AMIFI tegevuste planeerimisele ja elluviimisele Eestis ning on strateegilised planeerimisdokumendid keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 31 punkti 3 mõistes.

ISFi eesmärk on kõrgel tasemel turvalisuse tagamine Euroopa Liidus, eelkõige terrorismi ja radikaliseerumise tõkestamine, võitlus raske ja organiseeritud kuritegevuse ja küberkuritegevusega ning kuriteo ohvrite abi ja kaitse. ISFi rakenduskava muudatuse kohaselt plaanitakse ellu viia mh järgmisi tegevusi:

- IT-süsteemide arendamine, mis aitavad kaasa ISFi eesmärkide saavutamisele, süsteemide kasutamise koolitused, testimine, süsteemide koostalitlusvõime ja andmekvaliteedi parandamine;
- asjaomaste õiguskaitse- ja õigusasutuste töötajate ja ekspertide koolitamine;
- seadmete soetamine;
- fondi toetatavates meetmetes või fondi elluviimist toetavate töötajate kulud.

Vt täpsemalt tabelit käesoleva dokumendi lisas 1.

AMIFI eesmärk on aidata kaasa Euroopa Liidu rändevoogude tõhusale haldamisele ning ühise varjupaigapoliitika ja ühise rändepoliitika rakendamisele, tugevdamisele ja arendamisele vastavalt asjaomasele liidu *acquis*'le ning järgides täielikult liidu ja liikmesriikide rahvusvahelisi kohustusi. AMIFI rakenduskava muudatuse kohaselt plaanitakse ellu viia mh järgmisi tegevusi:

- varjupaiga- ja rändemenetlusvõimekuse tõstmine ning rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate toetamine menetlustes;
- justitssüsteemi ja kohtusüsteemi võimestamine ning riigi õigusabi tagamine kohtumenetlustes ja õigusnõustamise tagamine rahvusvahelise kaitse menetlustes;
- rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate vastuvõtutingimuste parendamine ning vastuvõtuvõimekuse tõhustamine sotsiaalvaldkonnas;
- keelekoolitused ja kohanemiskoolitused rahvusvahelise kaitse taotlejatele;
- teenused tagasisaadetavatele piirimenetlustes.

Vt täpsemalt tabelit käesoleva dokumendi lisas 2.

Ettepanek keskkonnamõju eelhindamise algatamise/algatamata jätmise kohta

Vastavalt Euroopa Komisjoni selgitustele 14. maist 2020. a nr AMIF-ISF/2020/08 ei ole vaja keskkonnamõjude hindamist läbi viia, sest üldjuhul rakendavad liikmesriigid rakenduskavasid sektoris, mis asub väljaspool direktiivi 2001/42/EÜ kohaldamisala. Samuti ei ole ISFi ja AMIFI rakenduskavad aluseks tegevustele, millel on oluline keskkonnamõju ning ei määra väikese piirkonna kasutamist kohalikul tasandil ega kohaliku maakasutust. ISFi ja AMIFI rakenduskavad ei sisalda infrastruktuuri ehitamist.

KeHJS § 33 lõike 1 punkti 4 järgi ei ole ISFi ja AMIFI rakenduskavade keskkonnamõju strateegiline hindamine kohustuslik, sest need ei sisalda tegevusi, millega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik.

Vastavalt lisades 1 ja 2 toodud infole ei kaasne rakenduskavade muudatuste elluviimisega olulisi ebasoodsaid keskkonnamõjusid. Planeeritavate rakenduskavade muudatuste eluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulisi kahjulikke tagajärgi nagu vee-, pinnase- või õhusaastatus, jäätmete, müra, vibratsioon või valgus-, soojus-, kiirgus- ja lõhnareostus. Kavandatud muudatused ei avalda olulist mõju ja ei sea ohtu inimese tervist, heaolu, kultuuripärandit ega vara ning nendega ei kaasne ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärkidele.

Seega ei ole kohustuslik ega vajalik keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine.

Lisa 1 ISFi rakenduskava muudatusega plaanitavate täiendavate tegevuste mõju hinnang

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rahastamiskavas nimetatud tegevused	Mõjuhinnang
Aidata tagada kõrget julgeolekutaset liidus, eelkõige ennetada terrorismi ja radikaliseerumist, rasket ja organiseeritud kuritegevust ja küberkuritegevust ja võideldes nende vastu, abistades ja kaitstes kuritegevuse ohvreid ja valmistudes ette julgeolekuintsidentideks	SO1: Tõhustada ja hõlbustada teabevahetust pädevates asutustes ja asjaomastes liidu organites, ametites ja asutustes ning nende vahel ning asjakohasel juhul kolmandate riikide rahvusvaheliste organisatsioonidega	Europoli Infosüsteemi (EIS) andmelaadur	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia arenduste tegemisel ja tarkvara soetamisel puudub oluline seos looduskeskkonnaga. Tegevus ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.
		PRÜM II võimekuse tõstmine, tagamine ja koordinaatori rakendamine	Vahendite kasutamisel seadmete soetamiseks (sõrmejäljeskannerid ja kaamerad lisavarustusega) ja tööõukulude katmiseks ei ole olulist seost looduskeskkonnaga. Tegevus ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.
		API õiguskaitse määruse rakendamine ja broneeringuinfo (PNR) töötlemise võimekuse parandamine	Vahendite kasutamisel ametnike töötasude ja lähetuskulude katmiseks ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia arenduste tegemiseks ei ole olulist seost looduskeskkonnaga. Tegevus ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.
		Isikuandmete poolautomaatseks vahetuseks liikmesriikide vahel PRÜM II raames: tarkvara riikliku süüteomenetluse biomeetriaregistri (RSBR) funktsionaalsuseks ja ühenduse väljaehitamine biomeetriliste andmebaaside (ABIS ja CODIS) ning Euroopa keskse PRÜM II ruuteri vahel	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia arenduste tegemisel ja tarkvara soetamisel puudub oluline seos looduskeskkonnaga. Tegevus ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.
	SO3: Toetada liikmesriikide suutlikkuse suurendamist kuritegevuse, terrorismi, radikaliseerumise ennetamisel ja nende vastu võitlemisel ning julgeolekuintsidentide, riskide ja kriiside juhtimisel, mh eri liikmesriikide avaliku sektori asutuste, asjaomaste liidu organite, ametite või asutuste, kodanikuühiskonna ja erasektori partnerite tihedama koostöö kaudu.	CBRN-valdkonnas õpetamise ja arendustegevuse võimekus Sisekaitseakadeemias	Koolitusmaterjalide koostamisel ja soetamisel, koolituste ja seminaride korraldamisel ning neil osalemisel ei ole olulist seost looduskeskkonnaga. Tegevus ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.

Lisa 2. AMIFI rakenduskava muudatusega plaanitavate täiendavate tegevuste mõju hinnang

Poliitikaeesmärk	Erieesmärk	Rahastamiskavas nimetatud projektid (projektide arv ja pealkirjad on täpsustumisel)	Mõjuhinnang
Aidata kaasa rändevoogude tõhusale haldamisele ning ühise varjupaigapoliitika ja ühise rändepoliitika rakendamisele, tugevdamisele ja arendamisele vastavalt asjaomasele liidu <i>acquis</i> 'le ning järgides täielikult liidu ja liikmesriikide rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, mille osalised nad on.	SO1: Euroopa ühise varjupaigasüsteemi (CEAS) tugevdamine ja arendamine, sh välismõõde	Varjupaiga- ja rändemenetlusvõimekuse tõstmine ning rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate toetamine menetlustes	Vahendeid kasutatakse Politsei- ja Piirivalveameti varjupaiga- ja rändemenetlusvõimekuse tõstmiseks ning asjakohaste teenuste pakkumiseks rahvusvahelise kaitse taotlejatele ja saajatele. Tegevustel puudub oluline seos looduskeskkonnaga ja need ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.
		Justiitsüsteemi võimestamine koolituste abil	Vahendeid kasutatakse justiitsüsteemi võimestamiseks koolituste abil. Tegevusel puudub oluline seos looduskeskkonnaga ja see ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.
		Kohtusüsteemi võimestamine ja riigi õigusabi tagamine kohtumenetluses	Vahendeid kasutatakse kohtusüsteemi võimestamiseks videokonferentsivõimekuse tagamise ja riigi õigusabi pakkumise abil rahvusvahelise kaitse taotlejatele kohtumenetluses. Tegevustel puudub oluline seos looduskeskkonnaga ja need ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.
		Õigusnõustamise tagamine rahvusvahelise kaitse menetluses	Vahendeid kasutatakse õigusnõustamise pakkumiseks rahvusvahelise kaitse taotlejatele. Tegevusel puudub oluline seos looduskeskkonnaga ja see ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.
		Vastuvõtutingimuste parendamine ja vastuvõtuvõimekuse tõhustamine sotsiaalvaldkonnas	Vahendeid kasutatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate vastuvõtutingimuste parendamiseks ja vastuvõtuvõimekuse tõhustamiseks sotsiaalvaldkonnas inventari kaasajastamise, juhendite, kohalike omavalitsuste teenuste ja IT-süsteemide arendamise abil. Tegevustel puudub oluline seos looduskeskkonnaga ja need ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.
	SO2: Seadusliku rände toetamine, kolmandate riikide kodanike lõimumine	Eesti keele kursused ja kohanemiskoolitused rahvusvahelise kaitse taotlejatele	Projekti vahendeid kasutatakse koolituskulude katmiseks, IT-süsteemide arendamiseks. Tegevusel ei ole seost looduskeskkonnaga ja see ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.
	SO3: Ebaseadusliku rände vastu võitlemine, tõhus tagasisaatmine	Teenused tagasisaadetavatele piirimenetluses	Projekti vahendeid kasutatakse teenuste pakkumiseks tagasisaadetavatele. Tegevusel ei ole seost looduskeskkonnaga ja see ei avalda olulist otsest mõju keskkonnale.